

КҮШ БІРЛІКТЕ

**Құрметті әріптестер!
Судьялар одағы атынан сіздерді Қазақстан халқының бірлігі күнімен шын жүректен құттықтаймын!**

Бұл мереке – әрбір қазақстандық үшін Қазақстан Республикасының қасиетті шаңырағы астында өмір сүріп жатқан түрлі халықтар мен этнос өкілдерінің өзара құрметі мен берік достығының, бейбітшілігі мен келісімінің символы ретінде қымбат.

Біздің халқымызға ортақ тарихи тағдыр, біртұтас ойлар мен мақсаттар, тыныштық пен молшылықта өмір сүруге деген ұмтылыс тән. Олар өздерінің және балаларының кемел болашағы жолында жасампаз міндеттерді бірлесіп шешеді. Тұрақтылық пен ұлтаралық келісім – осы қиын жолда кездескен кедергілерді бірлесіп еңсеру арқылы қолжеткізген барлық жетістіктердің негізі және іргетасы. Басымыздан өткерген оқиғалар бізді, қазақстандықтарды үлкен әрі ұйымшыл отбасыға айналдырды, ал бірегей мәдениеттер мен тілдердің, әдет-ғұрыптар мен айрықша дәстүрлердің алуан түрлілігі ізгі келісім мен сан бояулы жарқын палитраны түзіп, әрбір этностың бірегейлігін сақтауы және дамытуы үшін қолайлы жағдай қалыптастырды. Көптеген халық қазақ халқының мейірімділігі мен қонақжайлылығын есте сақтауды өздерінің парызы деп санайды. Бұл жөнінде 1937-1944 жылдар аралығында Қазақстанға жер аударылған түрлі этностар – неміс, грек, түрік, корей ұлты өкілдерінің ұрпақтары асқан ризашылықпен айтып отырады. Мұнда олар қоныс аударушыларға баспана беріп, нанын бөлісуге әзір жергілікті тұрғындардың жылы шырайы мен ыстық құшағын сезінді. Қорқыныш, үрей және ауыр трагедияны бастан өткерген адамдарға жан-жақты қолдау көрсетіп, оларға түсіністік танытты. Қазақстан олар үшін өз Отанына айналды.

Байырғы халықтың туа бітті даналығы мен мейірімділігіне, оның толеранттылығы мен мәдениетіне, байтақ дала секілді жайсаң мінез, жан дүниесіне деген үлкен құрмет – біздің көпұлтты қоғамымыздың мызғымас тұғыры.

Құрметті әріптестер, баршаңызға амандық, әр қадамдарыңызға сәттілік, мол бақыт және көтеріңкі көңіл-күй тілеймін! Мамыражай мамыр әр үйге жарасымды татулық, мықты денсаулық, шадыман шаттық әкелсін!

**Сәкен АБДОЛЛА,
Қазақстан Республикасы
Судьялар одағының төрағасы
Қазақстан Республикасы
Жоғарғы Сотының судьясы**

(Соңы 3-бетте)

БҮГІНГІНІҢ БАС ТАҚЫРЫБЫ

БЕЙБІТШІЛІК ПЕН ТҰРАҚТЫЛЫҚ - НЕГІЗГІ ФАКТОР

Астанада Қазақстан халқы Ассамблеясының XXXII сессиясының делегаттары үшін панельдік пікірталастар өтті. Панельдік пікірталас жұмысына Президент Әкімшілігінің басшылығы, орталық және жергілікті атқарушы органдардың басшылары, Парламент депутаттары, ҚХА мүшелері, республикалық және өңірлік этномәдени бірлестіктердің, діни бірлестіктердің төрағалары, ҰЕҰ, ғылыми, шығармашылық зиялы қауым, қазақстандық және шетелдік БАҚ өкілдері қатысты.

(Соңы 3-бетте)

БАЗЫНА

БАЙҚОҢЫР ҰЛТ МҮДДЕСІНЕ ҚЫЗМЕТ ЕТУІ КЕРЕК

Еліміз егемендігін алған соң Байқоңыр ғарыш айлағы 1994 жылы жасалған келісімшарт негізінде Қазақстанның өз меншігіне өтті. Кейіннен Ресей ғарыш қызметіне жылына 115 млн долларға жалға берілген-ді. Соңғы уақытта батыс елдері «Роскосмос» теріс айналды, сол себепті Байқоңырдың да болашағы бұлыңғырлана түсті.

Айлақтың солтүстік көршілерге 2050 жылға дейін жалға берілгені жадымызда. 2023 жылдың басында ғарыш айлағын бірлесіп қолдануға байланысты біраз даулы мәселелер орын ала бастады. Қазақстан Ресей мүлкін бұғаттап, 2 млрд рубль талап етсе, керісінше Ресей 220 млн доллардың кері талабын алға тартты. Соған байланысты әрі қарай не болады деген заңды сұрақ туындайды.

Ресей Байқоңырда басқа елдердің ғылыми

аппараттарын ұшыру арқылы қыруар пайда тауып отыр. Дей тұрғанмен, Ресейдің ғарыш айлағынан жанталаса қаржы жасап, бізге тек жалға алу құнын төлейтіні тиімді емес. Оның үстіне «Роскосмостың» негізгі табысы «Протоннан» түседі. Ол улы отынмен ұшады, соның салдарынан Қазақстан ауасы ластанады. Экологияға кері ықпалын тигізеді. Қазақстанның ауыл шаруашылығына келген зиян ешқандай ақшамен есептеуге келмес. Сансыз ракетаның

зардабынан қайбір жылы киіктердің баудай түсіп қырылғанын халық ұмыта қойған жоқ. «Протонға» қатысты осындай дау-дамай екі ел арасында қайта-қайта туындап, зымыран ұшыруға уақытша тыйым салынған кездер де болды. Бірақ өздерін Байқоңырдың қожасы сезінетін Ресей мұндайда қолды бір-ақ сілтеп, талапты елемей жүре беретін.

Осындай даулы мәселелерден соң Байқоңырды пайдалану мүмкіндігін сақтап, мемлекетаралық қарым-қатынастағы шиеленісті шешу үшін Ресей мен Қазақстан «Бәйтерек» бірлескен жобасын қолға алған. Аталмыш жоба бойынша, Байқоңыр ғарыш айлағының бір бөлігі қайта салынып, экологияға зиян тигізбейтін зымырандар ұшыру үшін коммерциялық мақсатта бірлесіп пайдаланамыз деген жоба – «Бәйтерек» деп

аталып, қағаз жүзінде оны жүзеге асыру 2004 жылы басталып-ақ кеткен еді.

Мүмкін, бағымызға орай, әлгі, Ресейдің қойып отырған кері талабындағы көрсетілген 220 миллион долларды Қазақстан жағының бөлуге асықпауының ең басты екі себебінің бірі – «Союз-5» өндірісінің кешеуілдеуі болса, екіншісі – АҚШ-тың Ресей зымырандарына салған санкция салдары. Сол себепті «Бәйтерек» құрылған кездегі жоспардың жарамсыз болып қалуы. Яғни ескірген болып табылады. Мысалы, ұшырамын десе Ресейдің өзінің Плесецк, Восточный және Ясный ғарыш айлақтарынан да «Союз-2» зымыранын ұшыра алады. Тек улы гептильді зымырандарды өз ғарыш айлағынан ұшыруға Дума рұқсат бермеген. Осы жағына көбірек мән беріп көрелікші. Сонда негізгі себеп өздігінен-ақ айқындалып шыға келмей ме?!

Быылғы жылдың 12 сәуірі күні Айға алғаш адам ұшырған «Байқоңыр» ғарыш айлағына 62 жыл толды! Бесінші мүшелін былтыр толтырған «Байқоңырдың» болашағы не болмақ? Ол әзірге белгісіз.

(Соңы 4-бетте)

